

ÎNCHEIERE

04 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală și Asociația Obștească „Asociația Națională CopyRight”,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” împotriva Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală, intervenienți accesorii Asociația Obștească „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” și Asociația Obștească „Asociația Națională CopyRight” cu privire la revocarea deciziei nr. 12/616 din 23 martie 2016 și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 04 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a casat hotărârea din data de 03 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri privind admiterea cererii de chemare în judecată,

constată:

La 03 mai 2016 Asociația Obștească „Asociația Națională pentru Protecția Creației Intelectuale” (în continuare ANPCI) a depus cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior, împotriva Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (în continuare AGEPI), prin care a solicitat anularea deciziei AGEPI nr. 12/616 din 22 martie 2016 cu privire la revocarea deciziei de eliberare a avizului ANPCI din 21 octombrie 2011 și încasarea de la AGEPI în beneficiul acesteia a sumei de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată, ANPCI a indicat că la data de 21 octombrie 2011 AGEPI a avizat Asociației dreptul de a activa în calitate de organizație de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și conexe ale autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme și organizațiilor de difuziune.

Prin decizia AGEPI nr. 12/616 din 22 martie 2016 s-a decis revocarea deciziei de eliberare a avizului ANPCI din 21 octombrie 2011, obligarea ANPCI să restituie avizul eliberat în baza deciziei din 21 octombrie 2011, fiind considerat lipsit de orice efect juridic și publicarea deciziei în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a AGEPI.

ANPCI a menționat că decizia de eliberare a avizului din 21 octombrie 2011 a fost recunoscută valabilă prin decizia irevocabilă a Curții de Apel Chișinău din 25 noiembrie 2014 și decizia Curții de Apel Chișinău din 09 iunie 2015.

În drept, asociația obștească și-a întemeiat cererea de chemare în judecată în baza art. 48 din Legea privind drepturile de autor și drepturile conexe și art. 5, 6, 7 și 9 din Legea nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin încheierea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 29 mai 2017 au fost atrași în calitate de intervenienți accesorii de partea pârâtului AO „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” și AO „Asociația Națională CopyRight”.

La 02 septembrie 2017 AO „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” a depus cerere prin care a solicitat încasarea de la ANPCI a sumei de 400 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

La 02 septembrie 2017 AO „Asociația Națională CopyRight” a depus cerere prin care a solicitat încasarea de la ANPCI a sumei de 6 100 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Prin hotărârea din data de 03 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de ANPCI, s-a încasat de la ANPCI în beneficiul AO „Oficiul Republican al Dreptului de Autor” suma de 400 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și în beneficiul AO „Asociația Națională CopyRight” suma de 3 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Pentru a decide astfel instanța de fond a reținut că decizia AGEPI nr. 12/616 din 22 martie 2016 cu privire la revocarea deciziei de eliberare a avizului ANPCI din 21 octombrie 2011 este legală, aceasta a fost adoptată în legătură cu faptul nepublicării deciziei din data de 21 octombrie 2011 în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și ca urmare a faptului că nu produce efecte juridice.

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 04 decembrie 2019 a casat hotărârea din data de 03 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, a adoptat o nouă decizie prin care a admis cererea de chemare în judecată, a anulat decizia AGEPI nr. 12/616 din 22 martie 2016 cu privire la revocarea deciziei de eliberare a avizului ANPCI din 21 octombrie 2011, a încasat de la AGEPI în beneficiul ANPCI cheltuielile de asistență juridică în mărime de 10 000 (zece mii) lei.

Instanța de apel a reținut că în baza art. 48 din Legea nr. 129 din 02 iulie 2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe și a deciziei Comisiei de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe din 21 octombrie 2011 ANPCI a fost avizată cu dreptul de a activa în calitate de organizație de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și conexe ale autorilor, interpreților, producătorilor de fonograme și organizațiilor de difuziune.

Prin decizia nr. 12/616 din 22 martie 2016, Comisia de avizare a organizațiilor de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și/sau conexe, a decis revocarea deciziei de eliberare a avizului ANPCI din 21 octombrie 2011, motivând că decizia de eliberare a avizului ANPCI din 21 octombrie 2011 nu a produs careva efecte juridice, nefiind publicată, iar ANPCI a fost avizată în calitate de organizație de gestiune colectivă prin decizia nr. 1/57 din 12 ianuarie 2012.

Instanța de apel a concluzionat prin prisma art. 123, alin. (2) din Codul de procedură civilă în raport cu circumstanțele cauzei că cererea de chemare în judecată este întemeiată și s-a dispus anularea deciziei nr. 12/616 din 22 martie 2016 a

AGEPI, ori în baza hotărârilor judecătorești irevocabile s-a constatat că ANPCI a fost avizată la 21 octombrie 2011 cu dreptul de activa în calitate de organizație de gestiune colectivă, iar nepublicarea deciziei Comisiei de avizare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, reprezintă omisiunea AGEPI ca unica autoritate care avizează și supraveghează o organizației de gestiune colectivă.

Prin urmare, la caz, s-a constatat că decizia de avizare din 21 octombrie 2011 a produs efecte juridice, iar faptul nepublicării deciziei de avizare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nu-i poate fi imputat ANPCI, reprezentând omisiunea AGEPI. Mai mult, decizia nr. 12/616 din 22 martie 2016 a fost emisă pe temeiuri neprevăzute de lege.

Subsecvent admiterii pretenției cu privire la anularea actului administrativ în baza art. 96, alin. (1¹) din Codul de procedură civilă instanța de apel a admis parțial pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate pentru asistența juridică, iar suma dispusă reprezintă un quantum real, necesar și rezonabil pentru asistența juridică acordată.

Împotriva deciziei instanței de apel, la 06 decembrie 2019 a depus recurs nemotivat AO „Asociația Națională CopyRight”, iar la data de 07 februarie 2020 recurs motivat, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care urma să fie aplicată, a aplicat o lege care nu urma să fie aplicată, adoptând o soluție ca rezultat a examinării superficiale și arbitrare a cauzei. Soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte certitudinea adoptării acesteia, având o motivare superficială, fără a fi abordate toate aspectele importante în speță ci doar cele favorabile ANPCI.

La 18 decembrie 2019 AGEPI a depus recurs nemotivat împotriva deciziei instanței de apel, iar la data de 03 februarie 2020 recurs motivat, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea cererii de chemare în judecată și menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea recursului AGEPI a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

AGEPI a mai menționat că instanța de apel, conform principiului aplicării legii vechi, urma să verifice, în conformitate cu art. 26 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ dacă: actul administrativ (obiectul litigiului) contravine unor prevederi legale; a fost emis de către autoritatea competentă; a fost emis cu încălcarea procedurii stabilite. La caz, instanța de apel a evitat să se conformeze acestor măsuri, iar AGEPI, ca unică autoritate competentă în domeniu, consideră că decizia nr. 12/616 din 22 martie 2016 nu contravine nici unei prevederi legale și nu a încălcat nici o procedură stabilită, având în vedere că nu există o atare procedură.

În opinia recurentei Curtea de Apel Chișinău s-a expus doar asupra oportunității deciziei din 21 octombrie 2011, eschivându-se de la aplicarea art. 225 alin. (1) din Codul administrativ, fără a se expune asupra obiectului litigiului, deciziei nr. 12/616 din 22 martie 2016, din perspectiva legalității acesteia, competenței autorității și procedurii emiterii acesteia.

Mai mult, contrar argumentelor ANPCI precum că AGEPI nu poate revoca o decizie a invocat răspunsul Ministerului Justiției nr. 05/3796 din 17 aprilie 2015 privind condițiile de revocare și anume în caz că se constată încălcarea drepturilor legale ale unor persoane prin nerespectarea prevederilor actului administrativ emis de către o autoritate publică (AGEPI), în conformitate cu Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, aceasta este în drept să revoce, să modifice sau să anuleze actul administrativ emis în tot sau în parte. De asemenea prin scrisoarea menționată mai sus, Ministerul Justiției consideră că este posibilă revocarea sau abrogarea actului administrativ de către organul emitent dacă sunt constatate nereguli în activitatea de gestiune colectivă a drepturilor patrimoniale de autor și conexe a organizației de gestiune colectivă.

În întâmpinarea cererilor de recurs depuse de către AGEPI și AO „Asociația Națională CopyRight”, la 17 februarie 2020 a depus referință ANPCI, prin care a solicitat respingerea cererilor înaintate ca fiind inadmisibile, deoarece acestea nu se încadrează în temeiurile art. 432 din codul de procedură civilă.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate prin prisma argumentelor expuse în recursuri și în referință la recursuri, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr.116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Prin urmare, legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursului reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Potrivit art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia instanței de apel a fost pronunțată la 04 decembrie 2019.

AO „Asociația Națională CopyRight” și AGEPI în conformitate cu prevederile art. 245, alin. (1) din Codul administrativ la 06 decembrie 2019 și la 18 decembrie 2019 au depus cereri de recurs nemotivate.

Din materialele dosarului rezultă că la 09 ianuarie 2020 instanța de apel a expediat prin intermediul poștei electronice participanților la proces copia deciziei motivate.

AGEPI a depus recursul motivat la 03 februarie 2020, iar AO „Asociația Națională CopyRight” la 07 februarie 2020. Astfel, instanța de recurs consideră că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au depus recursurile motivate în termenul acordat.

Fiindcă fondul cauzei a fost examinat prin prisma Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 și prevederilor din Codul de procedură civilă, instanța la soluționarea recursului se va conduce tot de aceste prevederi.

Astfel, examinând temeiurile recursurilor depuse de către AGEPI și AO „Asociația Națională CopyRight” în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile sunt inadmisibile.

Verificând motivele de casare, invocate în recursuri, completul Colegiului atestă că AGEPI și AO „Asociația Națională CopyRight” au indicat argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanța de apel a apreciat înscrisurile probatorii și a constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

Conform regulilor din Secțiunea a 2-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, completul Colegiului constată că argumentele invocate în recursuri nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acesta nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursurile declarate de către AGEPI și AO „Asociația Națională CopyRight”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează, că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurenți nu pot constitui temei de admisibilitate a recursurilor, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă AGEPI și AO „Asociația Națională CopyRight”, și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către AGEPI și AO „Asociația Națională CopyRight”, inadmisibile.

În conformitate cu art.193, art. 195, art. 230 și art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile, declarate de către Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală și Asociația Obștească „Asociația Națională CopyRight”, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh